

VARDER PÅ HARDANGERVIDDA MELLOM EIDFJORD - HOL

av Per Bremnes

HAMMERS VARDE

Hammers varde finnes på nordvestkanten av høydedraget Nybunut, ca 935 m SSV for Dyranut Turisthytte. Varden har et kvadratisk, sterkt nedgrodd fundament under delvis oppbygd varde, delvis nedraste steiner. Inntil fundamentets østre side er det en brem av opphopet jord, bevokst med gress. Denne opphopningen antyder at varden kan være temmelig gammel. Nedenfor varden i nordvest er det en rekke parallelle hulveisor etter slepene mellom Eidfjord og Hallingdal.

Hammers varde er en av flere varder på den eldgamle ferdselsveien mellom Eidfjord og Hol. Alderen på vardene er uavklart, men trolig kan de være oppsatt mellom år 1100 og år 1600.

Hammers varde ble funnet av Per Bremnes i 1985 med bakgrunn i kartet «Christiansand Stift: afdeelt udi amter». På kartet har varden navnet "Warde". Den fikk navnet Hammers varde i 1985 av Per Bremnes. På dette kartet finnes også en annen varde som har navnet «Biscops Warde»: d.e Biskopsvarden.

Varden ligger langs bispeveien mellom Eidfjord og Hol. Her dro Stavangerbiskopen når han dro på visitasferd til Hallingdal og Valdres. Disse dalførene lå til Stavanger bispedømme i perioden 1126 til 1631. Varden kunne sees både fra Hallingskeid og fra Særebakken varde.

Med biskopenes visitasreiser over Hardangervidda ble det stilt krav til sikkerhet. Fjellovergangene som var ferdselslinjer, ble oppvardet eller oppstaket. Det ble en oppgave for klostre, biskoper eller domkapitler å skaffe herberger på fjellovergangene.

På vei opp til varden krysses et slepe som kommer ned fra Løkjafeti, og går videre over stølen Nuten til Nybu og det Store Nordmannsslepet.

Varden er registrert som kulturminne i Riksantikvarens kulturminnedatabase Askeladden med ID 177367-1.

